

นางเลี้ยงหมากะป้าแจ่ม : โดยชัยภร แสงกระจ่าง ผลงานประติณกลุ่มอ่อนไหวและเปราะบาง
หมวดหมู่ กลุ่มอ่อนไหวและเปราะบาง , 31 กรกฎาคม 61

มีคนย้ายเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านใหม่

นางเป็นหญิงสาววัยทำงาน นุ่งกระโปรงสั้นดูทันสมัย ทาปากแดง.....

จาก ชัยภร แสงกระจ่าง เรื่องนางเลี้ยงหมากับป้าแจ่ม

มีคนย้ายเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านใหม่

นางเป็นหญิงสาววัยทำงาน นุ่งกระโปรงสั้นดูทันสมัย ทาปากแดง ผมหยิกเป็นลอนสวยงาม ใคร ๆ ก็บอกกันว่า นางทำงานใน
รัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง แต่พูดต่อ ๆ กันมาหลายคนแล้วก็ยังไม่ใครรู้แม้แต่คนเดียวว่ารัฐวิสาหกิจนั้นคืออะไร นางอยู่ซอยหมา
ชาวบ้านเรียกซอยที่นางอยู่ว่าซอยหมา เพราะทั้งซอยมีแต่คนเลี้ยงหมา มีทั้งที่เลี้ยงไว้ในบ้านและเลี้ยงไว้ในถนน หรือบ้างก็
เกิดขึ้นมาบนถนนหลังการเลี้ยงไว้บนถนน นับรวม ๆ กันแล้วประมาณห้าสิบตัว

พอนางมาอยู่ ผู้คนจะเห็นนางเดินเข้าซอยมาเร็ว ๆ สองมือหิ้วถุงพะรุงพะรัง ตุ๊กตาเรื้อกระร่า พอเห็นหมาตัวหนึ่งก็หยุดวางถุงลง แล้วเริ่มหยิบน้องไก่บ้าง หมูขี้ขี้บ้าง ลูกชิ้นขี้ขี้บ้างออกจากถุงและส่งให้หมา ตัวไหนมาถึงก่อนก็ได้ชิ้นใหญ่ไป นางทำตัวเหมือนว่าถุงของนางเป็นกระเป๋าโตแถมอ่อน หยิบแล้วหยิบอีกไม่มีวันหมดกระเป๋า เดินไปสักพักนางก็แหวดลื้อไปด้วยหมา มีทั้งที่เดินตามกันมา และเดินมาตักหน้า นางแจกอาหารไป นางก็พูดพิมพ์ไป เสียงกระหุงกระหิงร่าวกับคุ้ยกับคนรัก ป้าแจ่มซึ่งเป็นป้าแสนดีของคนทั้งซอยหมาแรกเห็นเข้าก็ออกมาโอบาปราศรัย

“โอ คุณเอามาแจกเยอะเยอะเลยคุณ คุณอยู่บ้านหลังไหนค้า”

ชาวบ้านซอยหมา เรียกป้าแจ่มเป็นนางงามมิตรภาพประจำซอย เพราะเป็นคนชอบแจกยิ้มและชอบโฆษณาตัวเองพร้อม ๆ กับโฆษณาคนอื่น ทั้งที่สิ่งที่โฆษณานั้นบางทีก็เป็นแง่มุมที่ไม่สมควรแก่การโฆษณาเท่าไร เช่น ประวัติความเป็นมาของตนเองและคนโน้นคนนี้ ป้าแจ่มทำไปโดยไม่รู้ตัว และดูเหมือนว่าเป็นความสุขของป้าแจ่มที่จะทำให้ใครต่อใครรู้จักกันโดยทั่วถึง บางครั้งป้าแจ่มก็กลายเป็นผู้สื่อข่าวของหมู่บ้านไปด้วย เพราะไม่รู้จักแต่เฉพาะคนซอยหมา หากรู้จักคนซอยอื่น ๆ และแม่ค้าที่ตลาดไปด้วย แม่ค้าที่ได้รับประโยชน์เพราะป้าแจ่มโฆษณาสินค้าเป็นเชิงบวกเรียกลูกค้าได้มาก ก็เรียกว่า “ป้าแจ่มปากหวาน” แต่แม่ค้าบางคนที่ไม่ชอบให้ป้าแจ่มโฆษณาสินค้าของตนเชิงลบก็เรียกป้าแจ่มว่า “ป้าแจ่มปากเยอะ” หนักกว่านั้นบางคนก็เรียก “ป้าแจ่มปากหมา” ป้าแจ่มรู้ทุกสมญาเพราะที่ตลาดก็มีคนแบบป้าแจ่มเยอะเหมือนกัน จึงเข้าหูป้าแจ่มจนได้ แต่ป้าแจ่มก็ไม่ว่าอะไร เอาแต่หัวเราะแล้วก็โฆษณาสมญาของตัวเองต่อไปอย่างสนุกสนานจนคนที่ได้ยินได้ฟังเริ่มไม่รู้ว่า ป้าแจ่มแกล้งตั้งสมญาหรือป้าแจ่มแกล้งตั้งของแกล้ง

เมื่อป้าแจ่มส่งเสียงทักทายออกไปแล้วก็รอฟังคำตอบ แต่นางนิ่งเฉย เหมือนไม่ได้ยิน ป้าแจ่มเลยส่งเสียงดังขึ้นไปอีกชนิดหนึ่ง

“แหม คุณใจบุญจริง อยู่บ้านไหนละนี่”

พูดไม่พูดเปล่า ป้าแจ่มเดินเข้ามาใกล้ด้วย โนรีศมีเสียงที่แน่ใจว่า ถ้านางไม่หูตึงนางต้องได้ยิน แต่แล้วป้าแจ่มก็ต้องอึ้งตะลึงงันเป็นครั้งแรกในรอบอายุสิบปีหลังจากที่เข้ามาอยู่หมู่บ้านแห่งนี้เลยทีเดียว เพราะผู้หญิงคนนั้นเงยหน้าขึ้นมองป้าแจ่ม สบตาป้าแจ่ม นัยน์ตาวางเปล่าไร้สัญญาณการรับรู้

“ตาบอดหรือคุณ” ปากของป้าแจ่มไวเกินไปสักนิด แต่สมองนางเบื่องหน้าก็ยังมีอาการไม่รับรู้ผ่านสายตาเย็นชา คราวนี้ป้าแจ่มถอยห่าง เดินกลับไปยังบ้านของตัวเอง และเข้าไปตั้งหลักอยู่ในรั้ว จนกระทั่งนางเดินผ่านไปแล้ว ป้าแจ่มก็รีบเปิดประตูรั้วออกมาจ้องดูว่านางจะไปอยู่บ้านหลังไหน ปราบกฏว่า นางคนมาใหม่เข้าไปอยู่ที่บ้านสุดซอยอันเป็นบ้านที่ไม่มีคนอยู่มานานมาก พอป้าแจ่มเห็นดังนั้น ก็สรุปทันทีว่า “นางมาเช่าบ้านครูน้อย” บ้านครูน้อยเป็นบ้านไม่ร้างมานาน ใครต่อใครก็ปรี๊ดตกกลัวว่า จะกลายเป็นที่สุ่มหัวของเด็กเสพยา ดังนั้น การมีคนมาเช่าจึงเป็นความสุขอย่างยิ่งของคนที่นี่ ป้าแจ่มก็เช่นกัน

นับแต่วันนั้นมา นางก็อยู่ในสายตาของป้าแจ่มผู้อยู่ต้นซอยโดยตลอด แต่ในขณะที่เดียวกันป้าแจ่มก็ใช้ความสามารถเฉพาะตัวเล่าเรื่องของนางไปทั่วซอยและทั่วตลาด แต่ป้าแจ่มไม่ได้บอกชื่อนางเพราะไม่รู้ชื่อนาง จึงเรียกนางว่า นางเลี้ยงหมา ใคร ๆ ก็พลอยเรียกว่า นางเลี้ยงหมาไปด้วย รวมทั้งแม่ค้าในตลาด เวลานางไปซื้อของก็จะมีการซุบซิบนินทาตามหลัง เหมือนนางจะได้ยินแต่นางก็ไม่เคยพูดกับใคร ยกเว้นคนขายไก่ทอด

คนขายไก่ทอดเป็นผู้ชายตัวอ้วนกลมค่อนข้างมีอายุ ไม่ค่อยสูงส่งกับใคร เขาขายไก่ทอดเป็นน้อง เป็นจีน และเป็นไม้ ซึ่งเป็นดับไส้ และ เครื่องในที่เสียบไม้ราคาถูสำหรับคนเลี้ยงหมาโดยเฉพาะ นางมาซื้อไก่เขาตั้งแต่แรก บางทีก็เหมาน้องไก่ไปทั้งหมดราคาก็ไม่น้อยเพราะน้องละ ๑๐-๑๒ บาท นางซื้อไปเป็นสิบ ๆ น้อง และซื้อทุกวัน บางครั้งก็เอาดับไก่ไปด้วย แรก ๆ เขาคิดว่าบ้านนางคงอยู่กับหลายคน เขาเคยพยายามจะสื่อสารกับนางให้มากกว่าประโยคสั่งซื้อแต่ไม่ประสบความสำเร็จเพราะนางไม่สบตาเขา ไม่อยากพูดกับเขามากกว่านั้น แถมยังตีสีหน้าบึ้งตึงใส่ด้วย

เขาได้ยินแม่ค้ากับป้าแจ่มนิทานางด้วยน้ำเสียงเยาะหยัน “คงมีผิวแล้วผิวทั้งแหง ๆ เลย คนแบบนี้ ผอมแห้งแรงน้อย โกรโงโโส” ป้าแจ่มทำน้ำเสียงกระแทกกระทั้นโดยลืมไปว่า ตัวเองก็ถูกผิวทั้งเหมือนกันและอยู่คนเดียวมานานนับสิบปี แล้วก็นิทานต่อเนื่องไปอีกสารพัดสารพัน และไม่ใช่ว่าครั้งเดียว คนชายไก่อู้สึกสงสารนาง วันหนึ่ง เขาจึงพูดเสียงดังให้ได้ยินกันไปทั่ว ๆ ว่า

“เขาก็ไม่ได้ทำอะไรผิดนี่ ใจก็บุญชื่อของไปเลี้ยงหมา เราก็มียายได้ แล้วยาย ๆ ป้าจะไปว่าเขาทำไม”

นั่นแหละ เสียงนิทานของตลาดจึงเบาบางลง

วันเวลาผ่านไปไม่ถึงปี นางที่ใครไม่รู้ชื่อเริ่มเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ จากที่ดูเป็นสาวและคล่องแคล่วว่องไวก็กลายเป็นนางผู้ เคลื่อนไหวช้าลง ผอมแห้งลงเรื่อย ๆ จนชายชายไก่อู้สึกเป็นห่วง เขาไม่ได้กลัวขาดรายได้ แต่เขา รู้สึกผูกพันกับความเป็นคน เจียบของนางจริง ๆ วันหนึ่งเขาจึงถามขึ้น

“ไม่สบายหรือเปล่าครับ คุณผอม ๆ”

นางเหลือบตาขึ้นมองเขา ในแวตานั้นแห่งแล้งไร้ชีวิต ตอบเขาเบา ๆ ว่า “เป็นมะเร็งลำไส้ค่ะ”

คำตอบของนางไม่ได้เข้าหูชายชายไก่อคนเดียว แต่เข้าหูแม่ค้าขายผลไม้แผงข้าง ๆ ด้วย ในเวลาไม่กี่นาที เรื่องนางเป็นมะเร็ง ลำไส้ก็ดังไปทั่วตลาด ชายชายไก่อไม่เข้าใจว่าทำไมนางจึงบอกเขาด้วยน้ำเสียงธรรมดาเหมือนว่านางเป็นหวัด แล้วข้อสำคัญนาง มาบอกเขาทำไม

เรื่องนางเป็นมะเร็งแต่ยังเลี้ยงหมาอย่างปกติเริ่มเป็นที่จับตา “เป็นมะเร็งแล้วยังไม่ไปรักษาตัวอีก” หลายคนบ่น น้ำเสียง เสียดสีเยาะหยันเริ่มหายไป สายตาตลาดเริ่มเห็นใจมากขึ้น แต่ก็ป็นสายตาที่เลยไปถึงความเวทนาสงสาร แต่คนที่ให้ตลาด แปลกใจก็คือป้าแจ่ม เพราะแกไม่ยอมพูดถึงนางเลย แต่กลับหลบ ๆ เลี่ยง ๆ ที่จะพูดถึงเรื่องนี้ไปอย่างผิดคาด และวันหนึ่งป้า แจ่มก็หายหน้าไปจากตลาด แม่ค้าคนสนิทเล่าว่า

“แกปวดท้องไปโรงพยาบาล”

เรื่องป้าแจ่มปวดท้องไปโรงพยาบาลกลายเป็น “ทอล์ค ออฟ เดอะ ตลาด” จากปวดท้องธรรมดา ปวดท้องไส้ตั้ง ปวดท้อง สารพัดสารพัน ก่อนจะลงเอยด้วย “ป้าแจ่มเป็นมะเร็งลำไส้” ละมั้ง เท่านั้นแหละทั้งตลาดก็กระหึ่มไปด้วยเสียงเล่าลือว่าป้า แจ่มเป็นมะเร็งลำไส้

คนสองคนที่เป็น “คู่นิทาน” เป็น “มะเร็งลำไส้” พร้อม ๆ กันขึ้นมาอย่างไม่น่าเชื่อ ป้าแจ่มหายหน้าไปจากตลาด หมกตัวอยู่แต่ ในบ้าน ในขณะที่นางคนชอบเลี้ยงหมายังคงกระเอย่งกระเอย่งมาตลอดทุกวัน ทำให้แม่ค้ามีเงินงไปตาม ๆ กัน ชายชายไก่อจึงอด ไม่ได้ที่จะบอกเรื่องป้าแจ่ม

“พักบ้างก็ได้นะคุณ ป้าแจ่มแกเป็นมะเร็งเหมือนคุณแหละ แยกัยพักเลย”

นางยิ้ม ใบหน้าของนางหน้าเหยี่ยวมองดูราวคนแก่อายุสักแปดสิบ

ป้าแจ่มนั่ง ๆ นอน ๆ อยู่ในบ้านรอผลพิพากษาของหมอมาเกือบ ๗ วันแล้ว ความรู้สึกกลัวว่าตัวเองจะเป็นมะเร็งแล่นอยู่ในสมอง มาเป็นเดือนก่อนหน้าจะไปโรงพยาบาล ทำให้แกเป็นมะเร็งไปเรียบร้อยแล้ว แกก็เก็บตัวอยู่ในบ้านจนหน้าซีดหน้าเขียว

วันนั้น แกนอนชมอยู่ และมีเสียงคนกดออกหน้าบ้าน แกผงกหัวขึ้น ส่งเสียงร้องครวญครางเล็กน้อยก่อนลุกขึ้นมองตรงช่อง ประตู เห็นเงาอวบอ้วน แกก็ตะโกนถามว่า “ใครนะ” แต่เงานั้นไม่ตอบ แกก็เดินตัวงอ ๆ ออกไปดูหน้าคนมากดออก

“ใครวะ” แกบ่นพึมพำขณะเปิดประตูเก่า ๆ ผิด ๆ

นางเลี้ยงหมา ยืนอยู่หน้าประตู ในมือถือถุงพลาสติก พอเห็นเจ้าของบ้านก็ยิ้มจนหน้าย่น ป้าแจ่มผละ เพราะนางเลี้ยงหมาทั้งผอมทั้งแห้งอย่างไม่น่าเชื่อ แต่กระนั้น พอนึกได้ว่านางเลี้ยงหมาเคยมีปฏิกริยากับแกเช่นไร ก็หน้าตึง ตะคอกออกไป “มีอะไร”

นางเลี้ยงหมายื่นถุงพลาสติกสอดเข้ามาทางช่องเหล็กตัดประตู “เอามาให้”

“เอามาให้ทำไม” ป้าแจ่มเสียงอ่อนลงเล็กน้อย

นางเลี้ยงหมายิ้ม ใบหน้าแห้งเหี่ยวนั้นดูราวกับกระต่าย “ได้ข่าวว่าป้าไม่สบาย เจ้าน้ำอ้อย ฉันท้อมาฝาก”

ป้าแจ่มรับถุงนั้นมา สัมผัสได้กับความสั่นเทาของคนที่ยิ้มมาให้ นางส่งให้เสร็จก็หันหลังให้และเดินจากไปโดยไม่มองป้าแจ่ม ป้าแจ่มกลับเข้าบ้านอย่างงง ๆ

เมื่อนั่งลงที่โต๊ะกลางบ้านและเริ่มกินกล้วยเดี๋ยวนั้น ป้าแจ่มก็ตระหนักถึงความรู้สึกปิติที่เล่นพละ่าน แกวางซ้อนและวิ่งออกไปเปิดประตูบ้านออกไปยืนมองคนที่เดินจากไป ไม่มีวีแววของใครในซอยนั้นแล้ว แต่ป้าแจ่มก็ยังสัมผัสได้ถึงความสั่นระรัวแห่งร่างกายของนางเลี้ยงหมา “นางไม่สบาย” ป้าแจ่มร้องอึ้งอวลอยู่ในหัวใจ

อีกหนึ่งเดือนต่อมา นางเลี้ยงหมาก็ตายเพราะมะเร็งลำไส้ ในขณะที่ผลการตรวจหมอสรุพบว่าป้าแจ่มไม่ได้เป็นมะเร็ง วันเผาศพนางเลี้ยงหมา ชายขายไก่เห็นน้ำตาป้าแจ่มไหลพราก ๆ

#feedDD #MASS